

STUDIE OVER DE PERSPECTIEVEN
VAN ELEKTRICITEITSBEVOORRADING TEGEN
2030

Verklaring naar aanleiding van de beoordeling van de
gevolgen voor het milieu

1. Contexte

De studie over de perspectieven van elektriciteitsbevoorrading tegen 2030 (prospectieve studie) werd opgemaakt in overeenstemming met de bepalingen van artikel 3 van de wet van 1 juni 2005 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt. Ze bevat volgende elementen:

- een schatting van de evolutie van de vraag naar elektriciteit op middellange en lange termijn en de identificatie van de behoeften aan productiemiddelen die daaruit voortvloeien;
- het bepalen van richtsnoeren inzake de keuze van primaire bronnen met zorg voor een gepaste diversificatie van de brandstoffen, de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de inpassing in de door de gewesten bepaalde randvoorwaarden inzake leefmilieu;
- het bepalen van de aard van de productiekanaalen waaraan de voorrang moet worden gegeven met zorg voor de bevordering van productietechnologieën met lage emissie van broeikasgassen;
- een evaluatie van de bevoorradingszekerheid inzake elektriciteit en het formuleren, wanneer deze in het gedrang dreigt te komen, van aanbevelingen dienaangaande.

Acht verschillende scenario's werden ontwikkeld in de prospectieve studie en haar addendum, namelijk: vier basisscenario's en vier alternatieve scenario's. De basisscenario's hebben dezelfde kenmerken als het referentiescenario (zie studie over de perspectieven van de elektriciteitsbevoorrading 2008-2017), maar ze bieden verschillende ontwikkelingen aan voor de opwekking afkomstig van elektriciteit uit kernenergie, vanwege de onzekerheid van de beschikbaarheid van de nucleaire capaciteit tegen 2020. Om rekening te houden met de onzekerheden inzake bepaalde oriëntaties van het Belgische energiebeleid, werden eveneens vier alternatieve scenario's bestudeerd om het effect van het alternatief beleid of van het nieuw beleid op de Belgische elektriciteitsbevoorrading te evalueren. Wat kernenergie betreft, gaan de alternatieve scenario's uit van hetzelfde patroon als in het *Nuc-1800* scenario. Alle scenario's zijn gebaseerd op resultaten uitgaande van het PRIMES-model.

De finale versie van de prospectieve studie en haar addendum zijn beschikbaar op de website van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie (<http://economie.fgov.be>).

De beoordeling van de gevolgen voor het milieu werd opgemaakt in overeenstemming met de bepalingen van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu.

2. Integratie van de milieuoverwegingen in de prospectieve studie

Bij het uitwerken van de scenario's werd impliciet rekening gehouden met de randvoorwaarden met betrekking tot milieu bij de start van het ontwerp van studie.

Voor de onderdelen "klimaatbeleid" en "ontwikkeling van de hernieuwbare energiebronnen", zijn de basisscenario's PSE2 grotendeels geïnspireerd door de scenario's Ref_20 / 20 van de Working Paper 9-11 (FPB, 2011) en Energievooruitzichten voor België tegen 2030 (FPB, 2011) die de uitvoering van het wetgevingspakket klimaat-energie simuleren met inbegrip van de volgende handelingen:

- een richtlijn tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader van de Europese Unie ter bevordering van de productie van energie uit hernieuwbare energiebronnen en die de nationale doelstellingen aangeeft (Richtlijn 2009/28 / EG of Richtlijn HEB);
- de herziening van de richtlijn inzake het systeem van uitwisseling van quota's van broei-kasgasemissierechten (Richtlijn 2009/29 / EG) en dus bedoeld is voor de ETS-sector;
- een besluit betreffende de verdeling van de inspanningen om de broeikasgasemissies in de niet-ETS-sectoren te verminderen (Besluit 406/2009 / EG);
- een verordening tot vaststelling van emissieprestatienormen van nieuwe personenauto's (Verordening 443/2009 / EG);
- de herziening van een richtlijn om de luchtkwaliteit te verbeteren en de uitstoot van broei-kasgassen te verminderen dank zij milieunormen voor brandstoffen (Richtlijn 2009/30 / EG);
- een richtlijn tot vaststelling van een regelgevend kader voor de geologische opslag van CO₂ (Richtlijn 2009/31 / EG).

Aangezien de doelstellingen inzake emissiereductie voor broeikasgassen nog niet zijn vastgelegd voor 2030, de nagestreefde datum voor PSE2, werd nog geen enkele doelstelling vastgelegd voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen na 2020. Er wordt bijgevolg aangenomen dat het Belgische energiesysteem evolueert onder invloed van de dynamiek die werd gecreëerd door het wetgevingspakket klimaat-energie.

Bovendien houdt het PRIMES-model impliciet rekening met de emissiegrens-waarden van de Richtlijn Grote Stookinstallaties (2001/80/EG) en de Richtlijn m.b.t. het zwavelgehalte in vloeibare brandstoffen (1999/32/EG).

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt In België. »

3. Rekening houden met de resultaten van de milieueffectenbeoordeling in de prospectieve studie

3.1. Wetgevend kader

De wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu, bepaalt in artikel 6, § 1, dat het plan of programma in verband met de productie en de elektriciteitsbevoorrading als bedoeld in artikel 3, § 1, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, moet worden onderworpen aan een beoordeling van de milieueffecten, zowel nationaal als in grensoverschrijdend verband. De hieronder beschreven stappen werden uitgevoerd in overeenstemming met de bepalingen van de wet van 13 februari 2006 uitgevoerd.

3.2. Milieueffectenrapport

3.2.1. Uitwerken van het milieueffectenrapport

In eerste instantie werd een ontwerpregister opgesteld, waarin de te onderzoeken milieueffecten en de methodologische aspecten voor dit onderzoek werden afgebakend. Dit ontwerpregister werd voorgelegd aan het Adviescomite SEA, dat op 24 oktober 2013 hierover uitspraak heeft gedaan. De opmerkingen van het Adviescomite SEA werden bij de uitwerking van het milieueffectenrapport meegenomen.

Voor het berekenen van de milieu-impact van de verschillende scenario's werd rekening gehouden met de implementatie van de beste beschikbare technologieën (emissiegrenswaarden voor lozingen in de lucht en in het water, lozing van koelwater) en dit zowel voor bestaande als nieuwe eenheden.

De effecten van de prospectieve studie over luchtvervuiling, de uitstoot van broeikasgassen, de verontreiniging van de bodem, de productie van nucleair en niet-nucleair afval, de impact op de menselijke gezondheid en de impact op ecosystemen werden onderzocht voor de 8 scenario's. De impact van de basisscenario's *Nuc-900*, *Nuc-2000*, *Nuc-3000* en de alternatieve scenario's werd vergeleken met die van het basisscenario *Nuc-1800*.

Het milieueffectenrapport is beschikbaar op de website van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie (<http://economie.fgov.be>).

3.3. Raadplegingen

3.3.1. Raadplegingen van de instanties

In overeenstemming met de wet van 13 februari 2006, werden vijf instanties over het ontwerp van prospectieve studie en het milieueffectenrapport geraadpleegd: het Adviescomite SEA, de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) en de drie gewesten.

Het Adviescomite SEA (22/4/2014), de FRDO (27/6/2014) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, via BIM/IBGE, (30/4/2009) gaven een advies.

Uit deze adviezen blijken voornamelijk volgende bezorgdheden:

- voor het ontwerp van prospectieve studie:
  - het niet in aanmerking nemen van een doelstelling van vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in de basisscenario's voor de periode na 2020;
  - het in aanmerking nemen van een gemiddelde invoer van 5,8 TWh in alle scenario's, behalve in het alternatieve scenario no_imp;
  - het niet in aanmerking nemen van de tests inzake gevoeligheid van de internationale elektriciteitsprijzen in het kader van de alternatieve scenario's;
  - de tijdshorizon die nog te kort is, ondanks de verlenging van de studieperiode tot 2030 om een stabiele, coherente en geharmoniseerde langetermijnvisie inzake energiebeleid te bepalen.

- voor het milieueffectenrapport:
  - het niet in aanmerking nemen van de biotische effecten. Een systematische analyse van abiotische en biotische effecten zou aangewezen geweest zijn in het kader van de evaluatie van elk onderwerp;
  - het niet in aanmerking nemen van de milieuimpact die zou worden gegenereerd door een grootschalige of lange stroomstoring.

Deze adviezen zijn beschikbaar op de website van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie (<http://economie.fgov.be>).

3.3.2. Publieksraadpleging

In overeenstemming met de wet van 13 februari 2006, vond er van 3 maart 2014 tot en met 1 mei 2014 een raadpleging van het publiek plaats over het ontwerp van prospectieve studie en het milieueffectenrapport.

Deze publieksraadpleging werd op volgende manieren bekend gemaakt op 17 februari 2014:

1. publicatie in het Belgisch Staatsblad;
2. aankondiging op de website van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie;
3. perscommuniqué;
4. email gestuurd naar de stakeholders naar de Algemene Directie Energie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.

« De voorwaarden scheppen voor een competitieve, duurzame en evenwichtige werking van de goederen- en dienstenmarkt In België. »

In totaal werden 7 reacties ontvangen. De voornaamste bezorgdheden die voortvloeien uit deze reacties zijn opnieuw het in aanmerking nemen van de een gemiddelde invoer van 5,8 TWh over de gehele studieperiode. Het feit dat de gegevens waarop de studie is gebaseerd, betrekking hebben op de jaren 2009 en 2010 betekent ook een zorg voor de deelnemers aan de openbare raadpleging.

Het addendum van de prospectieve studie, waarin een nieuw basisscenario *Nuc-2000* wordt geanalyseerd dat gebaseerd is op gegevens die reeds eerder werden bestudeerd, zal niet worden onderworpen aan een bijkomende raadpleging.

3.3.3. Aanpassen van de prospectieve studie n.a.v. de resultaten van de raadplegingen

Rekening houdend met de resultaten van de raadplegingen werden zowel het ontwerp van prospectieve studie als het milieueffectenrapport aangepast.

Verduidelijkingen werden aldus aangebracht om de keuzes en hypothesen te verklaren die in aanmerking werden genomen. Een aantal van de gemaakte opmerkingen zullen wel worden meegenomen bij de uitwerking van de volgende prospectieve studies.

4. Motivatie van de keuze van de prospectieve studie zoals het is aangenomen

De finale versie van de prospectieve studie is niet het gevolg van een keuze. Er wordt geen voorkeur in geformuleerd voor een bepaald scenario. Bovendien voorziet de wet van 1 juni 2005 niet dat ze wordt aangenomen.

De resultaten van de prospectieve studie zullen waarschijnlijk wel als input dienen voor plannen en programma's en/of andere werkzaamheden die zouden kunnen aangenomen worden.

5. Belangrijkste maatregelen voor de monitoring van de aanzienlijke gevolgen voor het milieu van de tenuitvoerlegging van de prospectieve studie

De prospectieve studie op zich zal niet worden tenuitvoergelegd. Bijzondere monitoringsmaatregelen zijn dus niet nodig.

Toch, het kan worden beschouwd als monitoringsmaatregel dat een prospectieve studie om de 4 jaar moet worden opgesteld, waarbij rekening gehouden kan worden met eventuele evoluties die zich ondertussen hebben voorgedaan.

Bovendien worden sommige emissies van de elektriciteitssector (broeikasgassen, NO_x, SO₂, stof, ...) in het kader van internationale verplichtingen al opgevolgd (Europese systeem voor de handel in emissierechten, Europees register van de uitstoot van verontreinigende stoffen/register van de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen, ...).

Het Adviescomité SEA preciseert in zijn advies van 30 april 2014, dat de algemene inhoud van de prospectieve studie over de perspectieven van bevoorrading van elektriciteit tegen 2030, het in dit stadium niet mogelijk maakt om te bepalen of de uitvoering ervan, aanzienlijke gevolgen zal hebben voor het milieu van een andere lidstaat van de Europese Unie of van een andere staat die lid is van het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991, inzake de beoordeling van de gevolgen voor omgeving in een grensoverschrijdende context. In hetzelfde advies, bevestigt het Comité dat de toekomstige ontwikkelingen van het park voor elektriciteitsopwekking in België ook grensoverschrijdende effecten zullen kunnen hebben, waarmee rekening moet worden gehouden, in overeenstemming met de geldende wetgeving.

De auteur van de studie stemt in met dit advies. De beslissing van de bevoegde instanties voor het elektrisch productiepark kunnen, in overeenstemming met de bestaande wetgeving, in voorkomend geval onderworpen zijn aan een evaluatie van de milieu-impact en een openbare raadpleging, die zich eventueel uitstrekt buiten de landsgrenzen.

6. Toezending van de resultaten

In overeenstemming met artikel 3, § 3 van de wet van 29 april 1999, zal de studie worden voorgelegd aan de Wetgevende Kamers, de Gewestregeringen en de Europese Commissie. De publicatie zal eveneens worden gedaan op de website van FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.